

**Національний університет цивільного захисту України
Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля**

Факультет цивільного захисту

Кафедра управління у сфері цивільного захисту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТРУДОВЕ ПРАВО

за освітньо-професійною програмою «Право»
циклу професійної обов'язкової підготовки
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»

Рекомендовано кафедрою управління у сфері
цивільного захисту на: 2024-2025 навчальний рік
Протокол від «26» серпня 2024 року № 1

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної
дисципліни «Трудове право»

Черкаси 2024

1. Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна «Трудове право України» є складовою циклу загальних (вибіркових) дисциплін освітньої програми підготовки здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 08 «Право» спеціальність 081 «Право».

У результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні знати формування у здобувачів вищої освіти вміння аналізу; узагальнення та застосування норм трудового законодавства; створення умов для належного розуміння здобувачами термінології, яка застосовується у трудовому праві; формування вміння складання та оформлення документів, передбачених трудовим законодавством; сприяння інтенсифікації творчих зусиль здобувачів вищої освіти, розвитку їх пізнавальної діяльності, актуалізації знань; формування у здобувачів вищої освіти правосвідомості, правничої культури, моральних та інші якостей.

2. Інформація про викладача

Загальна інформація	Чубань Вікторія Сергіївна, доцент кафедри управління у сфері цивільного захисту факультету цивільного захисту, кандидат економічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, викладацька кафедри управління у сфері цивільного №427
E-mail	chuban_viktoriia@chipb.org.in
Наукові інтереси	Стосуються проблем методики та методології проведення наукових досліджень, фінансового права.
Професійні здібності	Організаційні та комунікативні якості; навички навчання та викладання; навички організації освітнього процесу та наукової діяльності.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Кандидат економічних наук. Автор та співавтор 3 колективних монографій, понад 150 наукових публікацій у вітчизняних та міжнародних виданнях.

3. Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті інституту (<https://chipb.dsns.gov.ua/ua/Osvitnya-diyalnist.html>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щопонеділка з 14.00 до 16.00. в кабінеті № 247. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

5. Мета вивчення дисципліни – є засвоєння знань з найбільш важливих положень трудового законодавства та іншого законодавства, яке регламентує

трудові правовідносини, а також вироблення навичок із застосування положень національного законодавства для вирішення ситуацій, що виникають у практичній діяльності в цій сфері.

5. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти	
	очна (денна)	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни	<i>обов'язкова</i>	<i>обов'язкова</i>
Рік підготовки	2-й	1-й
Семестр	3-й	1,2-й
Обсяг дисципліни:		
- в кредитах ЄКТС	3	10
- кількість модулів	2	3
- загальна кількість годин	90	300
Розподіл часу за навчальним планом:		
- лекції (годин)	16	12
- семінарські заняття (годин)	18	
- самостійна робота (годин)	56	228
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	екзамен	Диференційований залік, екзамен

6. Передумови для вивчення дисципліни

Пререквізити: історія держави та права України, теорія держави та права, конституційне право України.

Постреквізити: господарське право, адміністративне право.

7. Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми Цивільний захист першого рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» в галузі знань 08 Право, вивчення навчальної дисципліни «Історія держави і права України» повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Програмні результати навчання	ПРН
Визначати переконливість аргументів в процесі оцінки	ПРН01.
Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.	ПРН02.
Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.	ПРН03.
Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.	ПРН04.

Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.	ПРН05.
Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.	ПРН06.
Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.	ПРН07.
Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.	ПРН08.
Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.	ПРН09.

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, СК
Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.	ЗК07.
Працювати в команді	ЗК09.
Зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки, технологій.	ЗК13.
Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.	СК 2

8. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1.1 Предмет, метод, система та функції трудового права

Література: [1-7]

Тема 1.2 Джерела та принципи трудового права

Література: [1-7]

Тема 1.3 Суб'єкти трудового права

Література: [1-7]

Тема 1.4 Соціальний діалог. Угоди з соціально-економічних питань та колективні договори

Література: [1-7]

Тема 1.5 Правове регулювання зайнятості та працевлаштування.

Література: [1-7]

Тема 1.6 Трудовий договір

Література: [1-7]

Змістовий модуль 2.

Тема 2.1 Робочий час та час відпочинку

Література: [1-7]

Тема 2.2 Оплата праці

Література: [1-7]

Тема 2.3 Трудова дисципліна

Література: [1-7]

Тема 2.4 Матеріальна відповідальність сторін трудового договору

Література: [1-7]

Тема 2.5 Охорона праці

Література: [1-7]

Тема 2.6 Трудові спори

Література: [1-7]

Модульна контрольна робота

Екзамен.

9. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма					
	Кількість годин					
	усьо го	у тому числі				
лекції		семінарс ькі заняття	лаб ора тор ні зан ятт я	самості йна робота	модульн а контрол ьна робота	
Змістовий модуль 1.						
Тема 1.1 Предмет, метод, система та функції трудового права	8	2	2		4	
Тема 1.2 Джерела і принципи трудового права	7	2			4	
Тема 1.3 Суб'єкти трудового права	7		2		5	
Тема 1.4 Соціальний діалог. Угоди з соціально-економічних питань та колективні договори	7	2			5	

Тема 1.5 Правове регулювання зайнятості та працевлаштування	7		2		5	
Тема 1.6 Трудовий договір	9	2	2		5	
Разом за модулем	45	8	8		28	
Змістовий модуль 2.						
Тема 2.1 Робочий час та час відпочинку	8	2	2		4	
Тема 2.2 Оплата праці	7	2			4	
Тема 2.3 Трудова дисципліна	7		2		5	
Тема 2.4 Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	7		2		5	
Тема 2.5 Охорона праці	7	2			5	
Тема 2.6 Трудові спори	9	2	2		5	
МКР	2		2			
Разом за модулем	47	8	10		28	
Разом	90	16	18		56	

**10. Теми семінарських занять
(збігаються із назвами тем програми навчальної дисципліни)**

**11. Теми лабораторних занять
(не передбачено навчальним планом)**

12. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань (самостійна робота)

Індивідуальні завдання можуть виконуватись здобувачами як під час семінарських занять, так і під час самостійної роботи. Формами виконання індивідуальних завдань є: написання рефератів, есе, дайджесту, аналітичного огляду, аналізу практичних та проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень та ін.

- 1.Поняття джерел трудового права
- 2.Принципи трудового права
- 3.Система трудового права України
- 4.Соціальний діалог
- 5.Правове регулювання зайнятості та працевлаштування
- 6.Трудовий договір
- 7.Правове регулювання часу відпочинку
- 8.Оплата праці
- 9.Правові аспекти відсторонення від роботи
- 10.Припинення трудових правовідносин й розірвання трудового договору
- 11.Методи забезпечення дисципліни праці
- 12.Поняття й функції матеріальної відповідальності сторін трудового договору
- 13.Матеріальна відповідальність роботодавця перед працівником

- 14.Гарантії та компенсації працівникам
- 15.Основні принципи державної політики в галузі охорони праці
- 16.Атестація робочих місць за умовами праці
- 17.Причини й обставини виникнення трудових спорів
- 18.Право на страйк і його обмеження
- 19.Особливості правового регулювання праці жінок
- 20.Поняття та відмінності нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю

13. Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується **в таких формах:** навчальні заняття за видами, виконання індивідуальних завдань, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються **такі методи навчання і викладання:**

- методи навчання за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда); наочні методи навчання (презентації, ілюстрація, демонстрація, спостереження);

- методи навчання за характером логіки пізнання: аналітичний; синтетичний;індуктивний;дедуктивний.

- методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається: проблемний виклад; частково-пошуковий; дослідницький;

-інноваційні методи навчання: робота з навчально-методичною літературою та відео метод; навчання з використанням технічних ресурсів;інтерактивні методи;методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички;

- науково-дослідна робота;

- самостійна робота.

14. Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: диференційований залік, стандартизовані тести, командні проекти, аналітичні звіти, реферати, есе, презентація власних досліджень, участь у конференціях з репрезентацією власного наукового дослідження у формі тез-доповідей.

15. Критерії оцінювання: форми поточного та підсумкового контролю

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою – ЄКТС та в 4-бальну шкалу. Критерії оцінювання знань здобувачів на диференційованому заліку та екзамені: проводиться під час заліково-екзаменаційної сесії. Складається з 3 теоретичних питань, складених за темами курсу. Перше питання має максимальний бал 10, а друге та третє – 5. Разом 20.

16. Форми поточного контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі: фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, практичних ситуацій, проектної роботи.

Підсумковий контроль проводиться у формі написання модульних контрольних робіт, складання диференційного заліку та екзамену.

17. Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Денна форма навчання

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I семестр				
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	4	-	-
	Семінарські заняття заняття*	4	5	20
Разом за модуль 1				20
Модуль 2	лекції	4	-	-
	семінарські заняття*	4	5	20
Разом за модуль 2				20
	МКР	1	30	30
Разом за поточний контроль				70
II. Підсумковий контроль (екзамен)*				30
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів:

- поточного контролю роботи здобувача впродовж семестру (включно із самостійною);
- підсумкового контролю успішності.

Поточний контроль.

Поводиться на кожному семінарському занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях. Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка викладання, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, тощо), аналітичні міркування,

вміння робити порівняння, висновки.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 4 балів):

4 бали – здобувач вільно володіє усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі, та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади;

3 бали – здобувач вільно володіє усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі, висловлює свої думки, приклади не наводить;

2 бали – здобувач частково володіє матеріалом та може окреслити лише деякі проблеми теми;

1 бал – здобувач не знає відповіді на поставлені питання або поверхово розкрив лише окремі положення при цьому допустив суттєві помилки;

0 балів – здобувач не намагається знайти відповіді на питання.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього семінарського заняття.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з трьох теоретичних запитань. Відповіді на поставленні завдання здобувачів повинні відображати вільне володіння обсягом навчального матеріалу, передбаченого програмою. Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 30 балів):

30 балів – вірно дана відповідь на всі три запитання, роблено відповідні висновки;

20-29 балів – дана вірна відповідь на три запитання, але недостатньо обґрунтовано;

10-19 балів – дана вірна відповідь на два запитання

1-9 бали відповідь дана на одне запитання;

0 балів – відповідь відсутня.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться в усній формі диференційованого заліку у I семестрі та екзамену у II семестрі.

Критерії оцінювання знань здобувачів на диференційованому заліку та екзамену (оцінюється від 0 до 20 балів):

15-20 балів – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичних питань;

10-14 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичних питань. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки;

7-9 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

4-6 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкриті зміст теоретичного питання.

1-3 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичного питання.

18. Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до семінарських та практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

3. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

4. При виконанні індивідуальної (самостійної) роботи здобувач зобов'язаний дотримуватись політики академічної доброчесності. У разі виявлення фактів порушення політики здобувач несе відповідальність згідно «Кодексу академічної доброчесної НУЦЗ України».

19. Рекомендовані джерела інформації

1. Освітньо-професійна програма «Право» за спеціальністю 081 «Право» галузі знань 08 «Право», рівень вищої освіти – перший, ступінь – бакалавр. Харків, 2022. – 22с.
2. Бойко М.Д. Трудове право України: навч. посібник. К.: ЦУЛ, 2017. 400 с.
3. Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс]: Закон УРСР від 10.12.1971 № 322-VIII. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
4. Корнеєв Ю.В. Трудове право України. К.: ЦУЛ, 2019. 112 с.
5. Конституція України [Електронний ресурс]: Конституція від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
6. Лебідь В.І. Трудове право України: навч. посібник. К.: ЦУЛ, 2015. 236с.
7. Основи законодавства України про охорону здоров'я [Електронний ресурс]: Закон України від 19.11.1992 року № 2801- XII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
8. Про зайнятість населення [Електронний ресурс] : Закон України від 05.07.2012 № 5067-VI. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>.
9. Про основні принципи соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку [Електронний ресурс]: Закон України від 16.12.1993 № 3721- XII. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3721-12>.
10. Про оплату праці [Електронний ресурс]: Закон України від 24.03.1995 № 108/95-ВР. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр>.
11. Про соціальний діалог в Україні [Електронний ресурс]: Закон України від 23.12.2010 № 2862-VI. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2862-17>.

12. Про відпустки [Електронний ресурс]: Закон України від 15.11.1996 року № 504/96. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
13. Про охорону праці [Електронний ресурс]: Закон України від 14.10.1992 року № 2694-XII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>.
14. Про державну службу [Електронний ресурс]: Закон України від 17.11.2011 року № 4050-VI. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
15. Про колективні договори і угоди [Електронний ресурс]: Закон України від 01.07.1993 року № 3356-XII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text>.
16. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності [Електронний ресурс]: Закон України від 13.12.2001 року № 2886-III. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14#Text>.
17. Про затвердження Порядку застосування Переліку виробництв, цехів, професій і посад із шкідливими умовами праці, робота в яких дає право на скорочену тривалість робочого тижня [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 23.03.2001 № 122. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0304-01>.
18. Про Концепцію дальшого реформування оплати праці в Україні [Електронний ресурс]: Указ Президента України від 25.12.2000 № 1375/2000. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1375/2000>.
19. Про затвердження Положення про права профспілкового комітету підприємства, установи, організації [Електронний ресурс]: Указ Президії Верховної Ради СРСР від 27.09.1971 № 2151-VIII. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v2151400-71>.
20. Про запровадження на території України регіональних графіків початку робочого дня [Електронний ресурс]: Указ Президента України від 26.04.1995 № 334/95. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/334/95>.
21. Проект Трудового кодексу України (реєстр. №1658 від 27.12.2014) [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53221.
22. Тетарчук І.В. Трудове право України: навч. посібник. К.:ЦУЛ, 2018. 172 с.
23. Трудове право України [текст] підручник / За загальною редакцією М.І. Іншина, В.Л. Костюка, В.П. Мельника. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 472 с.
24. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-1>.

Розробник:

доцент кафедри управління у сфері цивільного захисту
кандидат економічних наук, доцент

Вікторія ЧУБАНЬ